

dragspels

nytt

NR 1/2010 • årgång 42

MEDLEMSTIDNING

Årets dragospelare 2009

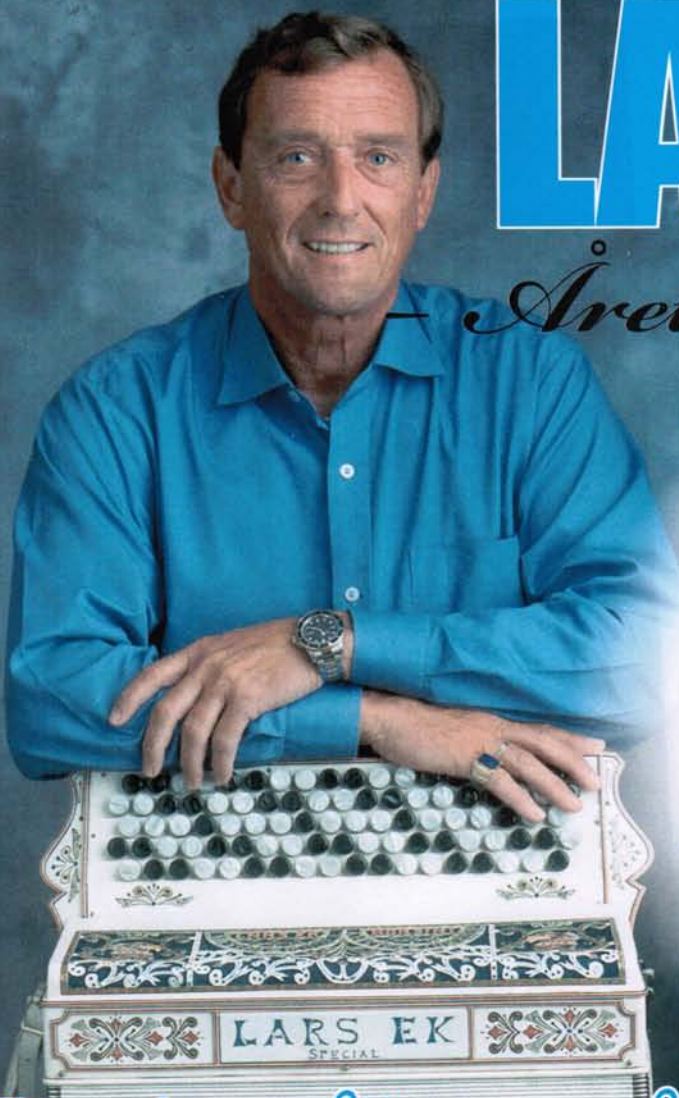
LARSEK

Från Japan i öst till USA i väst • Art van Damme har lämnat oss

LARS EK

Årets Dragspelare

- Jag har gått som på moln ett par dagar! Orden kommer från Lars Ek, efter beskedet om att han utsetts till Årets Dragspelare 2009.

- Att säga att det gjorde mig lätt förvånad att jag tilldelats den kanske finaste utmärkelsen man kan få här i landet som dragspelare är ett lätt understatement. Jag har liksom inte fattat att jag trots allt förefaller ha gått hem i stugorna, säger han och skrattar. Jag kan bara tacka alla som lagt sin röst på mig den här gången. Jag är både stolt och glad!

"Jag har gått som på moln i flera dagar"

Lars Ek tillhör den kategori dragspelare som av många placerats i ett fack – det vi skulle kunna kalla Frosini-facket – men det är långt ifrån hela sanningen eller kanske vi ska säga verkligheten. Den som någon gång har fått förmånen att lyssna till Lars Ek i andra sammanhang än just det som handlar om Frosinis musik vet att det här handlar om en musikanter, som lika gärna kan riva av en skönt svängande hotlåt som att bjuda på Taube- eller Sylvain-musik när så krävs.

Rena underbarnet!

Får man en stunds musiksnack per telefon med Lasse så vet man att det kommer att drälla av roliga episoder lika väl som djupsinnigt resonemang kring dragspelets roll i musiken och de förutsättningar som finns till utveckling.

Men låt oss titta en smula på Lars Eks utveckling från femårigt underbarn – för så måste man väl ändå beskriva det med tanke på den snabba utveckling som kom att bli hans signum.

- Min pappa jobbade hos Televerket och

för att dryga ut inkomsten byggde han dragspel där hemma. Vilket gjorde det rätt naturligt för en kläfingrig liten kille att börja "trycka på dragspelsknappar". Jag lyckades väl tota ihop lite musik – men bara med högerhanden till att börja med. Pappa tyckte väl att jag borde lära mig spela med båda händerna så jag fick börja ta lektioner för Lasse Benny.

Lasse Benny var nog en bra pedagog förstår man. Redan på ett tidigt stadium fick lille Lars stifta bekantskap med Pietro Frosinis musik, den som skulle bli något av hans signum med tiden.

- Han tog det hela lekfullt och det passade mig förträffligt har jag förstått så här i efterhand. Då, i barndomen, tyckte jag inte det var så kul det där med notläsande. Jag ville bara spela...

Bra gage hos Farbror Sven

Och spelade, det gjorde unge herr Ek. Så bra att han snart hamnade hos "Farbror Sven" Jerring i Barnens brevlåda.

- Man fick spela upp först på Kungsgatan 8 innan man godkändes. Det gick bra och

snart var jag nog rätt etablerad om man säger så. Jag fick ibland hoppa in som ersättare när någon påtänkt medverkande inte kunde komma. Fick fem kronor i gage och det var ju en rejäl slant för en liten knatte på den tiden.

En gång 1957 skulle Lasse framträda tillsammans med sina tre syskon i programmet "Titta får ni se", en populär serie när TV-mediet var riktigt ungt.

- Karin Sohlman var programledare i direktsändningarna från Cirkus i Stockholm. Så vi fyra tog spårvagnen från Aspudden in till Slussen och vidare med färjan över till Djurgården. Det var först så dags vi kom på att jag glömt dragspelet när vi klev på spårvagnen där hemma! Panik, förstås! Men TV-gänget tog det lugnt. "Ring hem och be din mamma skicka dragspelet med taxi." Och min dag var räddad, säger Lasse Ek.

Vi får hoppa ett rejält steg framåt i tiden. Närmare bestämt till 1962.

- Pappa fick ärva en slant och beslöt sig för att bjuda familjen på en resa till Italien, till dragspelseldoradot Castelfidardo. Jag

var 14 och besatt av dragspelandet. Vad jag saknade mitt dragspel! Efter några dagar insåg pappa att något måste göras. Vi åkte in till sta'n för att försöka ragga upp ett spel. Men där fanns ju bara pianodragspel – och jag spelade på ett knappspel! Det var stört omöjligt att hitta ett sådant. Den typen av dragspel tillverkades bara för export.

Han stack med pengarna!

Men så, äntligen fick vi syn på en kille som just lastade sitt knappspel på en moped efter att ha gatumusicerat klart. Pappa kunde ju knappt någon engelska och italienska var bara inte att tänka på. Men att gestikulerade funkade ju ofta bra och när pappa halade fram litet pengar för att komma över spelet – så tog grabben slantarna, satte sig på moppen och drog iväg! Han trodde väl att pappa tackade för den musikaliska underhållningen med en rejäl slant...

- Det var rätt skönt att komma hem till Sverige och mitt dragspel igen...

Lars Ek hann med att så småningom vinna NM i Köpenhamn bland många andra framgångar. Han pluggade kontrabas för Lasse Benny, han gick på "Ackis" och pluggade harmonilära med pianot som instrument för att nu kort sammanfatta en utvecklingsperiod.

- Strängt taget gick jag dragspelsträdets alla grenar – för att till sist hitta in i stammen på allvar. Det var den där Frosini...

Strängt taget blev hela 50- och 60-talen en enda lång utbildning. Men också en massa jobb i musikunderhållningsbranschen.

- Sedan Family Four, med syskonen Öst, upplöstes efter trafikolyckan som tog Stig Östs liv, hamnade jag hos uppföljaren, Familjen Öst, och senare blev jag ackompanjör hos Harry Brandelius, Bertil Boo och Jokkmokks-Jokke. En trevlig period med verkligt bred repertoar i bagaget.

Ifatt per lotsbåt

Jag kan inte låta bli att återberätta ett par episoder från tidigare år. Som de två år Lars var anställd för att spela dansmusik i Bore-rederiets Bore I som sex dagar i veckan gjorde trippen Stockholm-Mariehamn med glada resenärer.

- Jag missade inte avgång mer än en enda gång under dessa två år. Det blev trafikproblem i sta'n och när jag kom fram kunde jag bara konstatera att Bore I redan kastat loss och lämnat kaj. Men jag hade turen att ha en skeppare som gillade dragspel. Jag tog kontakt med fartyget. "Åk ut till lotsstationen i Furusund så fixar jag resten." Jag iväg till Furusund och därifrån lots-

båt ut för att möta Bore I. Skepparen drog av på farten, lotsbåten gled upp långsides och jag klättrade upp på en replejdare och hjälptes ombord.

Lasses gitarrist som tvingats åse hur kappellmästaren blev kvar på kaj i Stockholm tackade för en extra fridag och återfanns i matsalen där han "höll hov" för några mer eller mindre galanta damer.

- Du kan ju gissa hur storögd han blev när jag gled upp bakom honom, knackade på axeln och sa några väl valda ord. Snacka om ansikte som en fiollåda! Skrattar Lasse Ek.

Och så var det historien om en oljetanker på 60-talet och en hammondorgelspelande skeppare som Lars Ek lärt känna och som alltid tog kontakt när han återvänt från en tripp till något oljeland och ville musicera.

- Vi hade jätteskoj. Men hur det nu var så inbjöds jag att följa med på en tur till

Sovjet. Ingen dum idé, nu fick vi chansen att lira nästan hur mycket som helst. Men – jag hade glömt mitt pass! Vi ville ju iland och söka upp någon krog där det dansades och bjuda på litet musik.

Kom in på lånat pass!

Hur löser man nu ett dylikt problem? Jo, man lånar ett pass av någon i besättningen! Ett pass med en bild som möjligen kan tas för Lars Ek – om man blundar med båda ögonen!

- "Det ordnar sig" sa' min vän skeppar'n.

Jodå, det lyckades.

- Tullaren tittade lite förstrött, rev itu ett dokument och gav mig ena halvan. Det skulle visas upp när vi skulle ombord igen och rivkanten skulle överensstämma med den del tullaren behållit.

- Och vi iväg, med mitt dragspel och skeppar'ns Hammond-orgel(!) i taxi till

närmaste krog. Där tänkte vi "hotta" till det så publiken skulle gå i spinn! Vi hade lika roligt som den förtjusta publiken, men till slut var det ändå dags att ta sig tillbaka till båten. Och tullarna.

- Dom stod där hela gänget, med k-pis-tarna hotfullt dinglande på axlarna. Jag försökte göra mig så osynlig som möjligt. Inte stå och glo upp på de kraftiga strålkastarna. Så kollades att min del av det avrivna dokumentet passade med tullarens del. Det var då jag började fundera på om återstoden av livet skulle tillbringas i ett sovjetiskt fängelse, eller rentav någonstans i Sibirien. Dom var ju hårda de där sovjet-människorna!

Lars klarade sig. Kom ombord, åtskilligt svag i knäveckan, förstås.

- Det där vill jag inte vara med om en gång till, säger han och skrattar gott igen.

Lars Eks engagemang för Frosini Sällskapet och den följande internationaliseringen i hans regi har blivit en succé som vi kanske inte ska gå närmare in på av utrymmesskäl.

Sedan 1985 har han gått i bräschen och utvecklat Sällskapet till en världsomfattande organisation med medlemmar på alla kontinenter.

En mycket produktiv herre

Hur han utöver detta hunnit med att bland annat komponera massor av musik, författa böcker och en rad andra tids- och ar-

betskrävande aktiviteter – han skriver just nu på en bok som får titeln "En dragspela- lars liv" (som jag väldigt gärna vill läsa) – för att ta bara ett par exempel. Mängder av utlandsengagemang har han hunnit med under årens lopp. Dessutom var han flitigt i farten med sin "hottrio" ifjol, vilket möjligen kan vara en bidragande orsak till att han nu fått flest röster i kampen om titeln Årets Dragspelare 2009.

- Tydligt går man hem i stugorna, säger Lars lätt förtjust.

Jag har, tillsammans med förra DN-medarbetaren Jerry Erixon, hälsat på i familjens villa ute i Nacka. Uppflugan på en bergklack ligger huset där med den mest hänförande utsikt över huvudleden in till Stockholm och att säga att vi blev smått avundsjuka på det boendet är bara förnamnet.

Men det där är numera ett minne blott. Huset är avyttrat och numera bor paret Ek i centrala Stockholm.

- Ett riktigt och bra beslut, säger Lars Ek. Nu känner jag att jag kan ta itu med en massa saker som fortfarande ligger i potten, exempelvis den där samlingen utgivet Jules Sylvain-material, som vi lyckats få loss från hans dödsbo i Spanien. Jag har händerna fulla, om man säger så.

Till detta: Årets Dragspelare 2009! Gratias Lars Ek, det där är välförtjänt.

Text: ROBERT HÄGGQVIST

Foto: JESSICA ANDERSSON

Årets Dragspelare 2009!

LARS EK

Övriga som fått röster är:

Bernt Andersson
Kallis Bengtsson
Per-Olof Bertilsson
Rolf Dahlström
Lill-Bength Erixon
Curt Ivan Ericsson
Ari Haatainen
Tony Iivonen
Leif Jonsson
Magnus Jonsson
Bertil Larsson
Marcus Liljedahl
Anders Lundin
John Lindström
Tommy Nilsson
Stefan Nyqvist
Niclas Nyman
Magnus Olofsson
Göran Persson
Pasi Pasanen
Jari Salminen
Bruno Sköld
Sture Synnefors
Tord Sölvesson
Kurt Tillman
David Wahlén
Lennart Wärmell

Till fem av dem som röstat på Lars skickar han en cd-skiva:

Arne Lindberg

Mossvägen 80, 153 37 Järna

Åke Malmström

Hägervägen 17, 611 62 Nyköping

Ingvar Lindström

Saxhyttan 67, 712 94 Grythyttan

Georg Andersson

Fälhagsleden 103 5tr., 754 49 Uppsala

Arne Djärv

Myra 104, 820 60 Delsbo